

کمک رسانی

به کسانی که تحت تأثیر مخاصمه مسلحانه
و دیگر شرایط خشونت آمیز هستند

ICRC

IN BRIEF

کمیته بین المللی صلیب سرخ

International Committee of the Red Cross

تهران، الهیه، خیابان شهید شریفی منش،
جنب بیمارستان اختر، بن بست آذر، پلاک ۴
تلفن: ۴-۲۲۶۴۵۸۲۱ فکس: ۲۲۶۰۰۵۳۴

وب سایت: www.icrc.org

ایمیل: teh_teheran@icrc.org

© کمیته بین المللی صلیب سرخ

ICRC

کمک رسانی

به کسانی که تحت تأثیر مخاصمه مسلحانه
و دیگر شرایط خشونت آمیز هستند

خلاصه

آب و مراقبت‌های درمانی ارائه شوند. هدف از این برنامه‌ها همچنین تضمین حفظ دسترسی به خدمات درمانی ضروری و تأسیسات درمانی و همچنین موجود بودن آب سالم و بهداشت کافی بوده و اینکه مردم در برابر آثار مخرب بقایای قابل انفجار جنگی محافظت شوند و درآمد و وسایل تولید حفظ گردند. این امر می‌تواند مستلزم مشارکت مستقیم کارکنان کمیته بین‌المللی صلیب سرخ باشد تا از ظرفیت‌های موجود برای ارائه خدمات ضروری استفاده نمایند. همچنین می‌تواند شامل تشویق مقامات و دیگر کنشگران به عمل به وظایف و مسئولیت‌های خود باشد، و یا ترکیبی از هر دو رهیافت.

هدف از برنامه‌های کمک‌رسانی در کمیته بین‌المللی صلیب سرخ حفظ جان و کرامت افراد و جوامعی است که تحت تأثیر مخاصمه مسلحانه و دیگر شرایط خشونت‌آمیز قرار گرفته‌اند.^۱

فعالیت‌های کمک‌رسانی برای رسیدگی به نیازهای ضروری افراد و جوامع بر اساس شرایط اجتماعی و فرهنگی آنهاست. البته این نیازها متغیرند و بر مبنای شرایط و پس از مشورت با جمعیت‌های خسارت دیده ارزیابی می‌شوند. واکنش کمیته بین‌المللی صلیب سرخ نیز به تبعیت از این نیازها متغیر است. در برنامه‌های کمک‌رسانی ممکن است غذا، سرپناه،

۱. فعالیت‌های کمیته بین‌المللی صلیب سرخ برای حمایت و کمک به قربانیان مخاصمات مسلحانه و دیگر شرایط خشونت‌آمیز است. در این بروشور به برنامه‌های کمک‌رسانی پرداخته شده است، اما در عملیات میدانی، فعالیت‌های حمایتی و کمک‌رسانی در تمامی ارزیابی‌ها و برنامه‌ریزی‌های مربوط به اجرای برنامه‌ها، حوزه‌هایی مرتبط قلمداد می‌شوند.

تمرکز فعالیت‌های کمیته بین‌المللی صلیب سرخ بر آسیب‌پذیری و تاب‌آوری است، به نحوی که جنسیت و سن نیز در تمامی ارزیابی‌ها و فعالیت‌ها لحاظ شوند.

ممکن است عملیات کمک‌رسانی پیش از یک بحران و به‌عنوان یک اقدام پیشگیرانه اجرا شود (توزیع غذا برای جلوگیری از سوءتغذیه، ارتقای شرایط بهداشتی)، یا در طول یک بحران (جراحی جنگی، حمل آب با تانکر)، و یا در زمان یک بحران مزمن (حمایت معیشتی از آوارگان، کارزارهای مایه‌کوبی، حمایت از تأسیسات آب و فاضلاب)، و یا اینکه پس از بحران اجرا شود (تعمیر و بازسازی زیرساخت‌های ضروری، حمایت از کشاورزی).

گیرندگان خدمات شامل ساکنان و آوارگان غیرنظامی، گروه‌های آسیب‌پذیر مانند اقلیت‌ها، خانوارهایی با سرپرست زن و خانواده‌های کسانی که اطلاعی از آنها در دست نیست، بیماران و مجروحان (هم نظامی و هم غیرنظامی) و کسانی که از آزادی محرومند می‌باشد.

در سال ۲۰۰۹، نزدیک به ۱۵ میلیون نفر از قربانیان مخاصمه مسلحانه و دیگر شرایط خشونت‌آمیز در ۴۷ کشور از برنامه‌های کمک‌رسانی کمیته بین‌المللی صلیب سرخ بهره‌مند شدند.

در دسامبر همان سال، بیش از ۲ هزار نفر از کارکنان خارجی و داخلی سازمان در فعالیت‌های کمک‌رسانی این سازمان نقش داشته‌اند.

برنامه‌های کمک‌رسانی در سراسر جهان چیزی حدود ۶۰٪ از بودجه میدانی سالانه سازمان را به خود اختصاص می‌دهند.

Olga Mitcheva/CRC

بخش کمک‌رسانی در

کمیته بین‌المللی صلیب سرخ

این بخش، عملیات میدانی را با حمایت راهبردی و دانش حرفه‌ای در حوزه‌های زیر اجرا می‌کند:

• بهداشت عمومی^۲:

< خدمات درمانی

< امنیت اقتصادی

< آب و زیستگاه

< خدمات پزشکی قانونی

• تلاش برای محیطی امن:

< احترام به و حمایت از مراقبت‌های درمانی

< آلودگی تسلیحاتی

۲. بهداشت به معنای سلامت جسمی، روانی و اجتماعی است و فقط به معنای فقدان بیماری و یا ضعف نیست. مقدمه منشور سازمان بهداشت جهانی که در کنفرانس بین‌المللی بهداشت تصویب شد، نیویورک، ۱۹ تا ۲۲ ژوئن ۱۹۴۶؛ امضا شده در ۲۲ ژوئیه ۱۹۴۶ توسط نمایندگان ۶۱ کشور (سوابق رسمی سازمان بهداشت جهانی، شماره ۲، ص ۱۰) که در ۷ آوریل ۱۹۴۸ اجرایی شد.

هرم بهداشت عمومی

به منظور حمایت از جان و سلامت و تضمین احترام به کرامت انسان‌ها، فعالیت‌های کمک‌رسانی در چارچوب کلی مفهوم «بهداشت عمومی» تعریف شده‌اند. مردم به محیطی امن‌تر نیاز دارند. آنان همچنین نیازمند عناصری کلیدی برای بقا هستند: غذا، آب سالم، بهداشت کافی و سرانه، دسترسی به مراقبت‌های پیشگیرانه و درمانی. مدیریت صحیح اجساد نیز جنبه مهم دیگری از بهداشت عمومی است.

در زمان طراحی برنامه‌های کمک‌رسانی، کمیته بین‌المللی صلیب سرخ سعی دارد تا بازاریابی شرایط عادی زندگی به روشی مناسب برای مردم تحت تأثیر درگیری مسلحانه تضمین شده و وابستگی به کمک‌های دیگران کاهش یابد.

در هر عملیات کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، از طریق فعالیت‌های مختلفی از کمک‌رسانی گرفته تا امور حمایتی، به نیازهای موجود پاسخ داده می‌شود. همین‌طور از طریق ازریابی‌های انجام گرفته، بخش‌هایی از جمعیت که به طور ویژه نسبت به خطرات و آثار مخاصمه مسلحانه و دیگر شرایط خشونت‌آمیز آسیب‌پذیر هستند شناسایی می‌شوند.

هدف از این امر شناسایی و واکنش سریع نسبت به نیازهای خاص و حقوق کسانی است که تحت تأثیر درگیری هستند، البته با توجه به میزان تاب‌آوری آنان.

توجه خاصی نیز به سن، جنسیت و دیگر عوامل متنوعی می‌شود که موجب افزایش میزان آسیب‌پذیری افراد هستند.

هرم بهداشت عمومی

خدمات بهداشتی

احترام به مراقبت‌های درمانی و حفاظت از آن وجود داشتن محیطی ایمن برای ارائه کمک‌های مؤثر در زمان مخاصمات مسلحانه و دیگر شرایط خشونت‌آمیز امری ضروری است. این موضوع بخصوص در زمان انجام فعالیت‌های بهداشتی اهمیت پیدا می‌کند. در بسیاری از کشورها، کمیته بین‌المللی صلیب سرخ باید هر روزه به مشکلات امنیتی بیمارستان‌ها، درمانگاه‌ها، آمبولانس‌ها، بیماراران و کارکنان درمانی رسیدگی و توجه نماید.

فعالیت‌های بهداشتی و درمانی کمیته بین‌المللی صلیب سرخ به منظور نجات جان‌ها و کاهش آلام مردم است. برنامه‌های این سازمان کمک می‌کنند تا نیازهای درمانی کسانی که تحت تأثیر مخاصمه مسلحانه و دیگر شرایط خشونت‌آمیز هستند برآورده شوند. این موضوع شامل مراقبت‌های «درمانی» و «پیشگیرانه» است.

فعالیت‌های بهداشتی شامل تأمین مستقیم مراقبت‌های درمانی، حمایت از تأسیسات درمانی موجود و بسیج مقامات و افراد برای انجام این مسئولیت‌ها است. همچنین برای دسترسی ایمن جمعیت تحت تأثیر به مراقبت‌های درمانی کیفی و تضمین وجود محیط کاری امن برای کارکنان درمانی باید مذاکراتی نیز انجام شود.

حوزه‌های اصلی که تحت پوشش فعالیت‌های بهداشتی کمیته بین‌المللی صلیب سرخ قرار دارند عبارتند از:

- کمک‌های اولیه
- مراقبت‌های درمانی پایه
- بیمارستان‌ها (جراحی جنگی و جراحی‌های ضروری، زنان و زایمان، اطفال، داخلی و مدیریت بیمارستان)
- بهداشت در زندان
- توانبخشی جسمی

فعالیت‌های بهداشتی و درمانی نیازمند تخصص در حوزه‌هایی نظیر کمک‌های اولیه، بهداشت عمومی، پزشکی، جراحی، پرستاری، بهداشت روانی، مدیریت بیمارستان، کارهای آزمایشگاهی، داروخانه، فیزیوتراپی و خدمات ارتز و پروتز است.

توانبخشی جسمی

پروژه‌های توانبخشی جسمی کمیته بین‌المللی صلیب سرخ به منظور ارائه تجهیزات ارتز و پروتز به کسانی طراحی شده‌اند که دچار ناتوانی جسمی هستند تا بتوانند قدرت حرکت خود را بازیافته و کرامت‌مندانه نقشی فعال را در جامعه ایفا کنند.

پروژه‌های توانبخشی جسمی ممکن است شامل موارد زیر باشند:

- آماده‌سازی شرکا و مقامات محلی برای ارائه خدمات ارتوپدی؛
- ساخت تجهیزات و اجزای سازنده ارتز و پروتز با کیفیتی بالا؛
- تدوین برنامه‌های آموزش حرفه‌ای و ایجاد فرصت‌های شغلی برای افراد دچار ناتوانی جسمی.
- ارائه آموزش‌های فنی و عملی به تکنسین‌های کشور بر اساس استانداردهای شناخته شده؛

Marko Kokic/ICRC

Rudy Tolentino/ICRC

امنیت اقتصادی

امنیت اقتصادی از طریق تجزیه و تحلیل وضعیت معیشتی، تغذیه، کشاورزی و اقتصاد، آموزش، علم دامپزشکی، تولید و مدیریت دام اهلی و مدیریت کسب و کارهای کوچک ارزیابی می‌شود.

کمیته بین‌المللی صلیب سرخ از امنیت اقتصادی جمعیت‌های تحت تأثیر پشتیبانی می‌نماید. این کار به منظور تضمین برآورده کردن نیازهای ضروری و حفظ و یا اعاده‌ی روش‌های معیشتی پایدار برای خانواده‌ها و جوامع محلی است. نحوه‌ی پاسخگویی نیز طیف گسترده‌ای از توزیع اضطراری غذا و اقلام خانگی ضروری تا برنامه‌هایی برای تولید پایدار غذا و طرح‌های اقتصاد خرد را در بر می‌گیرد.

فعالیت‌های مربوط به امنیت اقتصادی با اهداف زیر اجرا می‌شوند:

- قادر ساختن جوامع محلی و افراد برای حفظ و بازیابی خودکفایی با پشتیبانی و یا ارائه وسایل لازم برای تولید (مثلاً تأمین بذر، ابزار، کمک‌های نقدی و ایجاد فرصت‌های کاری).

- تأمین کالاهای اساسی لازم برای حفظ بقای قربانیان درگیری (مانند غذا، پتو و لوازم آشپزی) در زمانی که آنان قادر به تهیه این کالاها به روش‌های سابق نیستند؛

Jordi Raich/ICRC

Pedram Yazdi/ICRC

آب و زیستگاه

برنامه‌های آب و زیستگاه می‌توانند شامل طیف گسترده‌ای از فعالیت‌ها، هم برای مناطق روستایی و هم شهری باشند: تأمین مواد و انرژی لازم، ساخت سرپناه اضطراری، بهداشت و توانبخشی و یا ساخت مراکز درمانی. مهندسان کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در فعالیت‌های با هدف ترویج بهداشت و ظرفیت‌سازی برای شرکای کاری و جوامع محلی نیز مشارکت دارند. همچنین تلاش می‌شود تا پایداری پروژه‌ها در درازمدت تضمین شود.

حوزه‌های تخصصی کمیته بین‌المللی صلیب سرخ شامل آب‌شناسی، زمین‌شناسی، مهندسی عمران، معماری، مهندسی محیط زیست و برنامه‌ریزی شهری است.

فعالیت‌های آب و زیستگاه در کمیته بین‌المللی صلیب سرخ برای آن طراحی شده‌اند تا دسترسی جوامع متأثر از مخاصمات مسلحانه و یا دیگر شرایط خشونت‌آمیز به آب سالم و وسایل بهداشتی کافی تضمین شود و این افراد بتوانند در محیطی سالم زندگی کنند.

فعالیت‌های آب و زیستگاه به خصوص شامل

موارد زیر هستند:

- تأمین آب، بهداشت و سرپناه اضطراری برای آوارگان و غیرنظامیانی که تحت تأثیر مخاصمه مسلحانه قرار گرفته‌اند؛
- یافتن راه‌حلی برای تأمین آب سالم و بهداشت برای ساکنان مناطق روستایی و شهری؛
- تعمیر و ارتقای بیمارستان‌ها و مراکز درمانی‌ای که در نتیجه مخاصمه مسلحانه تخریب شده یا دیگر نمی‌توانند از عهده نیازهای جاری برآیند؛
- بهبود بهداشت محیطی در زندان‌ها.

Meirco Kokic/ICRC

Boris Heger/ICRC

Ute Hofmeister/ICRC

خدمات پزشکی قانونی

خدمات پزشکی قانونی بر موارد زیر تمرکز دارد:

- پشتیبانی از عملیات کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در تمامی مواردی که به بقایای انسانی و علم پزشکی قانونی مربوط است؛
- آموزش و مشاوره در رابطه با بهترین روش‌های پزشکی قانونی که در روند جستجوی مفقودان کاربرد دارند، از جمله در زمان بلاهای طبیعی، و اشاعه و ترویج این روش‌ها؛
- ایجاد ابزارهای لازم، شامل آنهایی که برای جمع‌آوری و مدیریت اطلاعات بقایای انسانی کاربرد دارند، و نیز تدوین دستورالعمل‌ها و راهنماهای مربوط به پیشگیری از ناپدید شدن افراد و تحقیق در رابطه با پرونده‌های مفقودان.

خدمات پزشکی قانونی کمیته بین‌المللی صلیب سرخ به پیشگیری از و رسیدگی به مشکلات کسانی که در نتیجهٔ مخاصمهٔ مسلحانه و یا دیگر شرایط خشونت‌آمیز ناپدید شده‌اند کمک می‌نماید. سازمان از این طریق بهترین روش‌های موجود برای مدیریت مناسب و تعیین هویت بقایای انسانی را ترویج و پشتیبانی می‌کند. هدف از این کار، تضمین مدیریت کرامت‌مندانهٔ اجساد به منظور پاسداشت حق خانواده‌های داغدار برای دانستن سرنوشت عزیزان خود می‌باشد.

حوزه‌های تخصصی کمیتهٔ بین‌المللی صلیب سرخ شامل علوم پزشکی قانونی، پیکرشناسی، باستان‌شناسی و تعیین هویت قربانیان بلااست.

آلودگی تسلیحاتی

فعالیت‌های کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در این حوزه می‌توانند شامل موارد زیر باشند:

- ارزیابی میدانی کاربرد تسلیحات و خطرات ناشی از آنها؛
- اعزام کارشناسان پاکسازی برای مطالعه و نقشه‌برداری، انهدام و یا ایمن‌سازی مهمات عمل‌نکرده و رها شده؛
- پشتیبانی مستقیم از جوامع محلی به منظور کاهش خطرات و آموزش خطرات، برای تضمین اینکه لازم نباشد این جوامع در طول فعالیت‌های روزانه خود را به خطر بیندازند.

کمیته بین‌المللی صلیب سرخ بر آن است تا از اثر آلودگی تسلیحاتی بر روی مردم کاسته و اطمینان حاصل نماید که کارکنان این سازمان عملیات خود را در شرایط ایمن انجام می‌دهند.

وجود تسلیحات عمل‌نکرده و رها شده می‌تواند مانع بازگشت غیرنظامیان به خانه‌هایشان شده و ارائه کمک به آنها را محدود نماید، و نیز جلوی تعمیر و بازسازی زیرساخت‌هایی مانند مدرسه، بیمارستان، جاده، چاه و بازار را بگیرد.

حوزه‌های تخصصی کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در این رابطه شامل پاکسازی مهمات قابل انفجار، مین‌روبی، آموزش بهداشت عمومی، توسعه جوامع محلی، همه‌گیرشناسی و آموزش است.

دوره آموزشی «شرایط بهداشتی اضطراری در جمعیت‌های بزرگ» (HELP)

مشارکت

دوره آموزشی شرایط بهداشتی اضطراری در جمعیت‌های بزرگ، یک تجربه آموزشی چندفرهنگی و چندرشته‌ای است که به منظور ارتقای حرفه‌ای‌گری در اجرای برنامه‌های کمک‌رسانی بشردوستانه در شرایط اضطراری طراحی شده است. از سال ۱۹۸۶، تقریباً ۳ هزار متخصص در این دوره شرکت کرده‌اند. این دوره با مشارکت سازمان بهداشت جهانی و انستیتوهای تحقیقاتی و دانشگاهی از سراسر جهان برگزار می‌شود.

www.icrc.org/helpcourse

ایجاد هماهنگی با مقامات، جامعه مدنی و در کل جامعه بشردوستانه بخشی جدایی ناپذیر از برنامه‌های کمک‌رسانی است. کارکنان بخش کمک‌رسانی سازمان در عملیات میدانی خود با جمعیت‌های ملی صلیب سرخ و هلال احمر همکاری نزدیکی دارند. در حالیکه بخش کمک‌رسانی فعالیت‌های معمول خود را اجرا می‌نماید، اغلب با جمعیت ملی هر کشور نیز به عنوان «شریک اصلی» خود مشارکت می‌کند تا مزایای خدمات ارائه شده به مردم متأثر از درگیری یا ناآرامی داخلی به حداکثر برسد. این همکاری منجر به افزایش توان کمیته بین‌المللی صلیب سرخ برای حمایت از جمعیت‌های ملی شده و ظرفیت جمعیت ملی را نیز برای اجرای عملیات خود ارتقا می‌دهد.

در مقر اصلی و در هنگام عملیات، بخش کمک‌رسانی با نهادهای دانشگاهی، انجمن‌های حرفه‌ای و آژانس‌های ذیربط در سازمان ملل در تعامل است.

مأموریت

کمیته بین‌المللی صلیب سرخ یک سازمان بی‌غرض، بی‌طرف و مستقل است که مأموریت صرفاً بشردوستانه آن عبارت است از حمایت از زندگی و کرامت قربانیان مخاصمات مسلحانه و دیگر شرایط خشونت‌آمیز و کمک‌رسانی به آنها. کمیته بین‌المللی صلیب سرخ همچنین تلاش می‌کند تا با ترویج و تقویت مبانی حقوق بشردوستانه و اصول جهانی آن از آلام مردم پیشگیری نماید.

کمیته بین‌المللی صلیب سرخ که در سال ۱۸۶۳ تأسیس شده است، منشأ کنوانسیون‌های ژنو و نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر است. این سازمان فعالیت‌های بین‌المللی را که توسط نهضت بین‌المللی در زمان مخاصمات مسلحانه و دیگر شرایط خشونت‌آمیز اجرا می‌شوند هدایت و هماهنگ می‌نماید.

